

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 850/98, (ES) č. 2187/2005, (ES) č. 1967/2006, (ES) č. 1098/2007, č. 254/2002, (ES) č. 2347/2002 a (ES) č. 1224/2009 a zrušuje nařízení (ES) č. 1434/98, pokud jde o povinnost vykládky úlovků

COM(2013) 889 final – 2013/0436 (COD)

(2014/C 311/11)

Samostatný zpravodaj: **pan Sarró IPARRAGUIRRE**

Dne 13. ledna 2014 se Evropský parlament a dne 16. ledna 2014 Rada Evropské unie, v souladu s články 43 a 304 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodly konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 850/98, (ES) č. 2187/2005, (ES) č. 1967/2006, (ES) č. 1098/2007, č. 254/2002, (ES) č. 2347/2002 a (ES) č. 1224/2009 a zrušuje nařízení (ES) č. 1434/98, pokud jde o povinnost vykládky úlovků

COM(2013) 889 final – 2013/0436 (COD).

Specializovaná sekce Zemědělství, rozvoj venkova, životní prostředí, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 1. dubna 2014.

Na 498. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 29. a 30. dubna 2014 (jednání dne 29. dubna), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 199 hlasy pro, 1 hlas byl proti a 7 členů se zdrželo hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1 V souvislosti s přijetím nové společné rybářské politiky (SRP), v níž je novinkou zavedení povinnosti vykládky úlovků jednak druhů podléhajících TAC (celkovým přípustným odlovům) a kvótám, jednak druhů s minimální referenční velikostí pro zachování zdrojů, se EHSV domnívá, že je nezbytné přizpůsobit této povinnosti vykládky platné předpisy, které za určitých podmínek provozovatelům ukládají povinnost provádět výměty.

1.2 Je nicméně toho názoru, že návrh Komise je příliš složitý a bude pro rybáře vytvářet nadbytečnou a neúměrnou zátěž v souvislosti s plněním povinnosti vykládky. Z toho důvodu se domnívá, že by se mělo přistoupit k používání pragmatictějších, jasnějších, jednodušších a flexibilnějších předpisů, které by rybářům poskytly čas přizpůsobit se v rámci přechodného období bez tvrdých postihů.

1.3 EHSV vyjadřuje politování nad tím, že se nepříkročilo k předběžnému posouzení dopadu, které by analyzovalo budoucí důsledky uplatňování povinnosti vykládky na jednotlivá loďstva.

1.4 EHSV se domnívá, že technická opatření jsou pro rybolovnou činnost základem, a proto by se rozhodnutí o nich měla přijímat v přímém kontaktu s přístavy, měla by být specificky určená pro konkrétní případy, mít dočasný charakter a obsahovat rychlé a efektivní rozhodovací postupy umožňující přizpůsobit se měnícím se okolnostem a vývoji dotčených druhů.

1.5 Výbor žádá spolutvůrce právních předpisů, aby zohlednil jeho připomínky k novým definicím, složení úlovků, zaznamenávání úlovků, novým povinnostem kontroly, oprávněním k rybolovu, mírám odchylky, kontrole uzavřeným televizním okruhem (CCTV) a postihům.

2. Souvislosti

2.1 Dne 11. prosince 2013 bylo přijato nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1380/2013 o společné rybářské politice. Toto nařízení je použitelné od 1. ledna 2014.

2.2 Jeho přijetím se zrušuje nařízení Rady (ES) č. 2371/2002, které zavedlo systém Společenství pro zachování a udržitelné využívání rybolovných zdrojů v rámci společné rybářské politiky a které platilo od 1. ledna 2003 do 31. prosince 2013.

2.3 Nové nařízení o SRP upravuje a ruší různá nařízení, rozhodnutí a směrnice s cílem přizpůsobit je novým normám, které obsahuje.

2.4 Jednu z nich, a to je důvodem vzniku tohoto stanoviska, obsahuje článek 15 o opatřeních pro zachování a udržitelné využívání biologických mořských zdrojů, který se týká povinnosti vykládky.

2.5 Samotná část této úpravy týkající se povinnosti vykládky, která je obsažena v novém nařízení (EU) č. 1380/2013, vyvolává nutnost změny sedmi předchozích nařízení (ES) a zrušení dalšího (osmého) nařízení.

3. Obecné poznámky

3.1 Jednání o reformě SRP obsažené v nařízení (EU) č. 1380/2013 trvala déle, než se původně plánovalo, takže jeho vstup v platnost se opozdil o rok, a to z velké části kvůli kontroverznímu zavedení povinnosti vykládky, které je též známa jako zákaz výmětů.

3.2 Lze konstatovat, že hlavním cílem nové SRP je zamezit postupně výmětům při veškerém rybolovu v EU, a to prostřednictvím povinnosti vykládky úlovků.

3.3 V odstavci 1.8 závěrů svého stanoviska k reformě SRP vyjádřil EHSV názor, že politika zákazu výmětů je žádoucím cílem, který „by měl být plněn raději postupně a proporcčně, a to postupným snižováním výmětů, podporou a povzbuzováním selektivity lovných zařízení, snahou o využití výmětů zpracováním na produkty s přidanou hodnotou a hledáním obchodních řešení, jakož i úpravou infrastruktury plavidel a rybářských přístavů.“

3.4 V tomto smyslu je třeba poznamenat, že návrh základního nařízení o SRP zaváděl zákaz výmětů podle jednotlivých druhů v období od 1. ledna 2014 do 31. prosince 2015.

3.5 Koncem roku 2013 dospěly Evropský parlament a Rada k politické dohodě, jejíž součástí je i nový harmonogram pro vstup povinnosti vykládky v platnost, a to větším rozvolněním jejího uplatňování, než bylo původně zamýšleno – tedy od 1. ledna 2015 do 1. ledna 2019.

3.6 Aby mohla být povinnost vykládky prováděna, musí být zrušena nebo změněna některá ustanovení stávajících nařízení o technických opatřeních, opatřeních v oblasti řízení a kontrolních opatřeních, která jsou s povinností vykládky v rozporu a nutí rybáře výměty provádět.

3.7 Rada Komisi vyzvala k rychlé akci ve smyslu změny platné úpravy. Komise má v úmyslu vypracovat nový rámec technických opatření, která by měla usnadnit plné provádění povinnosti vykládky úlovků. Přesto je téměř jisté, že v okamžiku vstupu povinnosti vykládky v platnost pro první skupinu rybolovu, tj. dne 1. ledna 2015, nebude ještě nový rámec zaveden.

3.8 Proto je vhodné dočasně přijmout právní ustanovení, která odstraní všechny právní a praktické překážky, jež by mohly plnění této povinnosti bránit.

3.9 Tato nová ustanovení, jež EHSV považuje za nezbytná k řádnému provádění nové SRP a jež nám nyní Komise předkládá, analyzujeme v následujících odstavcích.

4. Obecné připomínky

4.1 Návrh začíná zavedením některých změn v definicích, které jsou společné několika nařízením, jako je zavedení nového pojmu „neúmyslné úlovky“ či změna označení „minimální velikost při vykládce“ na „minimální referenční velikost pro zachování zdrojů“.

4.2 Cílem většiny změn technických opatření v nařízeních je odstranění povinnosti výmětů, kterou ukládá platná norma, ve třech případech:

- Nedodržení pravidel pro složení úlovků.
- Nedosažení minimálních velikostí při vykládce.
- Nedodržení ustanovení o vedlejších úlovcích.

4.3 Komise navrhuje zachovat v platnosti povinnost výmetu všeho, co nepodléhá povinnosti vykládky, a pomocí výjimek odstranit to, co bude nadále podléhat povinnosti vykládky a bude se navíc muset počítat podle kvót.

4.4 EHSV se domnívá, že technická opatření jsou pro rybolovnou činnost základem, a proto by se rozhodnutí o nich měla přijímat v přímém kontaktu s přístavy, měla by být specificky určená pro konkrétní případy, mít dočasný charakter a obsahovat rychlé a efektivní rozhodovací postupy umožňující přizpůsobit se měnícím se okolnostem a vývoji dotčených druhů. Postup přijímání rozhodnutí v EU toto bohužel neumožňuje.

4.5 Výbor je toho názoru, že návrh nařízení je velmi složitý a bude pro rybáře vytvářet nadbytečnou a neúměrnou zátěž v souvislosti s plněním povinnosti vykládky. Z toho důvodu se domnívá, že by bylo zapotřebí pragmatictějších, jasnějších, jednodušších a flexibilnějších předpisů, které by rybářům poskytly přechodné období, jako tomu bylo v jiných zemích světa, aby se mohli přizpůsobit bez tvrdých postihů. Proto se domnívá, že nová kontrolní opatření zavedená k zajištění absolutního dodržení předpisu, s nímž není žádná předchozí zkušenost, a to počínaje hned prvním dnem, nemají opodstatnění.

4.6 V tomto smyslu EHSV vyjadřuje politování nad tím, že se nepříkročilo k předběžnému posouzení dopadu, které by analyzovalo budoucí důsledky uplatňování povinnosti vykládky na jednotlivá loďstva. Domnívá se zejména, že tento akt je zvláště nutný u pelagického rybolovu provozovaného ve vnějších lovištích pod správou regionálních rybářských organizací, kde je zapotřebí provést zevrubnou předběžnou studii, a to s cílem dosáhnout harmonizovaného uplatňování evropské legislativy zohledňujícího předpisy, které již v těchto organizacích existují, tak aby nedošlo ke vzniku nerovného zacházení či k ohrožení konkurenceschopnosti evropských loďstev operujících ve vnějších lovištích.

5. Konkrétní připomínky

5.1 Pokud jde o definici „neúmyslných úlovků“, což jsou náhodné úlovky mořských živočichů, jejichž lov je za příslušných okolností zakázán, se Výbor domnívá, že je tato definice jednoduchá, avšak neuspokojivá, protože se obvykle jedná o nevyhnutelné vedlejší úlovky hodnotných druhů, které u daného rybolovného zařízení či konkrétního provozovatele kvůli rozdělení kvót či jiným předpisům nelze zadržovat. EHSV se domnívá, že vhodnější definice by byla „náhodné úlovky, které nejsou plně v souladu s platnými předpisy“.

5.2 Co se týče definice „minimální referenční velikosti pro zachování zdrojů“, jde prozatím o pouhou změnu názvu tak, že druhy, které této velikosti nedosahují a podléhají povinnosti vykládky, budou muset být vykládány nezávislou a kontrolovanou formou tak, aby znovu nevstupovaly do obchodní sítě, kdežto druhy, které této povinnosti nepodléhají, budou nadále vráceny do moře. EHSV se domnívá, že by se měl vzít v potaz určitý stupeň chybovosti odrážející technické obtíže při podrobné separaci různých minimálních referenčních velikostí pro zachování zdrojů mezi druhy podléhajícími povinnosti vykládky, jinak bude docházet k obrovské právní nejistotě.

5.3 V některých případech z úpravy ustanovení o složení úlovků, jež nyní ukládají povinnost vykládat druhy podléhající povinnosti vykládky, jasně nevyplyvá, zda se tyto neúmyslné úlovky započítávají do procentních podílů složení úlovků. V tomto smyslu se Výbor domnívá, že vyvstává problém, proti jakým kvótám se budou tyto úlovky počítat, na což je těžké odpovědět, aniž známe míru flexibility plynoucí z jednotlivých uvažovaných mechanismů, aniž víme, jak budou v budoucnu probíhat výměny kvót mezi členskými státy (swaps) a jaká bude politika Komise při stanovování míry celkových přípustných odlovů u jednotlivých druhů ve smíšených lovištích. Pokud bude kritériem maximální udržitelný výnos, dojde k nerovnováze vedoucí k plošnému nedostatku určitých kvót a ke zmaření mnoha rybářských oblastí.

5.4 *Zaznamenávání úlovků a výměty*

5.4.1 Změna článku 14 nařízení (ES) č. 1224/2009 týkající se vyplňování a předkládání lodního deníku rybolovu, v odstavci 1, který měl dříve znění „do něhož konkrétně zaznamenávají veškerá množství každého uloveného druhu přechovávaná na plavidle převyšující 50 kg ekvivalentu živé hmotnosti“, znamená odstranění tohoto posledního kritéria. EHSV se domnívá, že toto opatření značně zkomplikuje práci, zejména na malých plavidlech, ačkoli se tato kapitola týká pouze plavidel větších než 10 metrů. Je-li záměrem zlepšit kvalitu získávaných informací, lze toho dosáhnout s poměrnou přesností odebráním vzorků.

5.4.2 Výbor se rovněž domnívá, že změna písmene f), nyní požadujícího zaznamenání „v samostatné položce, množství nebo počtu jedinců nedosahujících minimální referenční velikosti pro zachování zdrojů“ může v některých případech rovněž znamenat nepřiměřenou zátěž, zejména pro drobná loďstva.

5.4.3 Odstavec 4 uváděl, že „velitelé rybářských plavidel Společenství do lodního deníku rybolovu rovněž zaznamenávají všechny odhadované výměty, jejichž objem převyšuje 50 kg ekvivalentu živé hmotnosti pro všechny druhy.“ EHSV se domnívá, že vyškrtnutí zmínky o 50 kg z tohoto odstavce bude rovněž znamenat značnou práci, přičemž v této souvislosti dosud nebyl proveden ani odhad. Je třeba mít na paměti, že text se týká všech druhů, nejen těch, které podléhají povinnosti vykládky, ale i těch, které jí nepodléhají.

5.5 Nová povinnost kontroly, kterou velitelům ukládá článek 15.3 nařízení (ES) 850/98, je EHSV zvláště trnem v oku, neboť nelze předvídat, co plavidlo v rámci jednoho výjezdu uloví, a nelze od velitelů vyžadovat věštecské schopnosti. Ačkoli je znění nejednoznačné, pokud jde o praktické důsledky tohoto požadavku nebo jeho nedodržení, mohlo by se stát, že bude použit k postihům velitelů či ke zkomplikování jakékoli sporné situace. Z toho důvodu se Výbor domnívá, že by mělo dojít k vyškrtnutí tohoto odstavce, který by mohl vytvářet vážnou právní nejistotu.

5.6 Výbor je toho názoru, že se požadavek na povinné oprávnění k individuálnímu rybolovu u lodí dotčených povinností vykládky zdá být poněkud přehnaným, neboť by postihl velký počet drobných plavidel a vytvořil enormní byrokracii vzhledem k dalším požadavkům ze strany členských států na podávání zpráv. EHSV se domnívá, že by bylo lepší z tohoto požadavku na oprávnění vyloučit plavidla s výjezdy o délce do jednoho dne.

5.7 Další dodatečné kontrolní požadavky

5.7.1 Nové kontrolní normy jsou všeobecně platné pro všechna loviště a velká i malá plavidla. EHSV opakuje, že tato opatření jsou obzvláště nevhodná u malých plavidel, neboť znamenají obrovskou administrativní zátěž pro odvětví a správní orgány i praktické obtíže s prací na palubě.

5.7.2 Komise navrhuje oddělené ukládání úlovků malé velikosti a stanovuje, že „každá populace musí být odděleně umístěna v bednách, samostatných prostorách nebo kontejnerech“. Výbor se domnívá, že toto opatření bude zřejmě neproveditelné u malých plavidel a že částečná výjimka platná pro plavidla do 12 m se nejeví dostatečnou. Proto se EHSV domnívá, že by se z tohoto požadavku měla vyloučit přinejmenším všechna plavidla provádějící výjezdy o délce 1–2 dny bez ohledu na svou velikost.

5.8 Postihy a pozorovatelé

5.8.1 Navrhované znění čl. 90 odst.1 písm. c) nařízení (ES) č. 1224/2009 považuje za závažné porušení předpisů jakékoli nesplnění povinnosti vykládky. Tuto kvalifikaci považuje EHSV za přehnanou a nadbytečnou a měla by se podle něj z návrhu vyškrtnout.

5.8.2 Přestože tentýž článek stanovuje, že závažnost daného porušení předpisů určí příslušný orgán členského státu, Výbor se domnívá, že ve výsledku budou tyto předpisy tak složité a obtížně splnitelné, že nebude pro žádného velitele kteréhokoli loďstva snadné nedopustit se nedobrovolně drobných přestupků.

5.9 EHSV se domnívá, že stanovení vyšších měr odchylky u malých objemů úlovků je rozumné. Domnívá se však, že navrhované míry odchylky jsou nerealistické, zejména při odstranění limitu 50 kg v prohlášeních a požadavku na stanovení množství všech výmětů. Za sebe navrhuje, aby byly vyjednány nové míry odchylky s těmito požadavky na poskytnutí údajů a aby se projednaly individuálně v každé rybolovné oblasti.

5.10 Podle Komise odpovídá začlenění odstavce o dálkovém elektronickém sledování (CCTV), ač v současnosti není povinné, potřebě disponovat regulačním rámcem pro tento systém, který doplní ostatní systémy, jež jsou nyní v rámci regulace kontroly k dispozici. EHSV se domnívá, že by se mělo jasněji stanovit a řádně vymezit, za jakých podmínek by se tento systém mohl povinně vyžadovat.

V Bruselu dne 29. dubna 2014

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Henri MALOSSE
